

ชื่อปัญหาพิเศษ การประเมินผลโครงการพัฒนาราชราษฎรชาวไทยภูเขาอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ (หมู่บ้านยามชายแดน) : ศึกษากรณี บ้านปางคอง หมู่ที่ 12
ตำบลนาปู่ป้อม อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ชื่อผู้เขียนปัญหาพิเศษ พ.อ.หฤษฎ์ พุ่มหิรัญ

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ)

ปีการศึกษา 2547

บทคัดย่อ

การศึกษาปัญหาพิเศษ เรื่องการประเมินผลโครงการพัฒนาราชราษฎรชาวไทยภูเขาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (หมู่บ้านยามชายแดน) ศึกษากรณีบ้านปางคอง หมู่ที่ 12 ตำบลนาปู่ป้อม อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณสมบัติของการดำเนินงานตามโครงการฯ ว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด โดยดูจากเกณฑ์พิจารณาใน 3 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และด้านความมั่นคง

ผลการศึกษาพบว่า ทางด้านเศรษฐกิจ โครงการฯ สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจของราษฎรชาวไทยภูเขา จากเดิมดำรงชีพด้วยการทำไร่เลื่อนลอย บุกแผ้วถางทำลายป่าไม้ เปลี่ยนเป็นการเพาะปลูกประจำที่ ซึ่งทางราชการได้จัดสรรที่ดินทำกินให้ เรียกว่าระบบเกษตรถาวร คือ ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ปลูกพืชผักสวนครัวเป็นธนาคารอาหารของชุมชน ดำรงชีพแบบเศรษฐกิจพอเพียงมีรายได้ที่แน่นอนและเพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้นราษฎรยังใช้เวลาว่างทำงานศิลปาชีพเพื่อเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัว ได้แก่ หัตถกรรม ทอผ้า แกะสลักเครื่องเงิน ทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่หมู่บ้านปางคอง ได้รับการพัฒนาอย่างมาก แต่ยังคงรักษาวัฒนธรรมของชนเผ่าไว้อย่างดี ได้รับการบริการด้านการศึกษา การสาธารณสุข การบริการทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ถนน ประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ ที่พักอาศัย แหล่งเก็บน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค เพื่อการเกษตรโดยไม่ทำลายสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ราษฎรชาวไทยภูเขาสามารถอยู่กับป่า และดูแลรักษาป่าไม่ให้ถูกทำลาย ด้านความมั่นคง ราษฎรชาวไทยภูเขามีสถานที่อยู่เป็นหลักแหล่ง มีความหวงแหนแผ่นดินที่ได้รับการจัดสรรจากทางราชการ และไม่ต้องเร่ร่อนอพยพเข้าไปในเมืองเพื่อหางานทำอีกต่อไป ได้รับสัญชาติไทย ส่วนราชการต่าง ๆ ได้เข้ามาพัฒนาจนทำให้ราษฎรชาวไทยภูเขาเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถรวมกลุ่มกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นหูเป็นตาให้กับทางราชการในการแจ้งเบาะแสข่าวสารที่เป็นภัยต่อสังคม ทำให้สามารถออกกำลังทหารที่เดิมต้องกระจายวางกำลังไว้ตามจุดต่าง ๆ ตามแนวชายแดนได้เป็นอย่างดี